

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: PB-3Csp/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122374989
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Kysucká
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2023:6122374989.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín, sudkyňou Mgr. Silviou Kysuckou, v spore žalobcu Intrum Slovakia, s.r.o., IČO:35831154, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Mýtna 48, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Mýtna 48, proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. D., E. XXX/X, právne zastúpenej JUDr. Peter Vachan, advokát, s.r.o., IČO:47455092, so sídlom Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, o zaplatenie 4.292,32 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaná **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalobca povinný zaplatiť právnemu zástupcovi žalovanej do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 4.292,32 eur vrátane úroku z omeškania vo výške 5% ročne z uvedenej sumy od 25.12.2019 do zaplatenia, úroku vo výške 13,90% zo sumy 4.292,32 eur od 25.12.2019 do 11.12.2026 a nahradiť trovy konania. Dôvodil, že spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO:31320155 (ďalej len ako „VÚB, a.s.“ alebo „banka“) poskytla žalovanej na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 11.12.2018 pod číslom úverového účtu XXXXXXXXXXXX a reg. číslom XXXXXXXXXXXXXXXXXX úver vo výške 5.000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru bola uzavretá elektronicky prostriedkami diaľkovej komunikácie. Žalovaná v rozpore so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky neplnila riadne a včas. VÚB, a.s. vyzvala žalovanú na úhradu omeškaných splátok úveru s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Nakoľko žalovaná napriek písomnej výzve svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatila, VÚB, a.s. vyhlásila ku dňu 20.11.2019 predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanej doručené dňa 17.12.2019. Nakoľko žalovaná v poskytnutej 7-dňovej lehote od doručenia oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatila, dostala sa tak od 25.12.2019 do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom. Žalobca ďalej uviedol, že na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi VÚB, a.s. ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia, s.r.o. ako postupníkom dňa 14.02.2020 a žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 14.09.2021 bola pohľadávka voči žalovanej z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom bola žalovaná upovedomená písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky v súlade s § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca si voči žalovanej uplatňuje len časť postúpeného nároku vo

výške nezaplatenej dlžnej istiny úveru vo výške 4.292,32 eur, spolu s príslušenstvom a zároveň nárok na zaplatenie zmluvných úrokov z nesplatenj istiny od dátumu konečnej splatnosti úveru. Ku skúmaniu bonity žalovanej žalobca uviedol, že žalovaná VÚB, a.s. pred uzatvorením zmluvy poskytla informácie o svojom zamestnaní, výške príjmu, o svojich záväzkoch a ďalšie potrebné informácie. Pri posudzovaní bonity žalovanej bol VÚB, a.s. zaslaný dopyt na informačný systém – Spoločný register bankových informácií, keď boli zisťované prípadne nesplácania/omeškania so splácaním úverov poskytnutých od iných bankových domov.

2. Žalobca na podporu svojich tvrdení predložil nasledovné listinné dôkazy: žiadosť o VÚB pôžičku č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, prílohu k zmluve o postúpení pohľadávok, oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 17.09.2021, výzvu na zaplatenie pohľadávky zo dňa 14.06.2022, epotvrdenku, Rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 14.02.2020, žiadosť o postúpenie a prevod, európske informácie o spotrebiteľskom úvere, údaj o hodnote ročnej percentuálnej miere nákladov a o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov k spotrebiteľskému úveru, Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „VÚB Pôžička“ zo dňa 09.12.2018, Všeobecné obchodné podmienky VÚB, a.s. (ďalej len ako „VOP“), prehľad splátok, tretiu upomienku – pokus o zmier zo dňa 22.10.2019, poštový podací hárok, výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 21.11.2019, doručenku, výpis zo spoločného registra bankových informácií „Dáta dopytu“ a „Detaily procesu“.

3. Žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu vo vyjadrení k žalobe uviedla, že neuznáva žalobcom uplatnený návrh v celom rozsahu a tento žiadala zamietnuť. Argumentovala, že VÚB, a.s. nedostatočne zisťovala jej bonitu, čím hrubo porušila povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. VÚB, a.s. nemala k dispozícii údaje o jej príjmoch a výdavkoch a taktiež reálne neposúdila aká finančná čiastka jej po odpočítaní všetkých nákladov na živobytie spolu s mesačnou splátkou za úver ostane k dispozícii. Mala za to, že údaje z výpisu z registra klientskych informácií sú neúplné, nič nehovoriace a VÚB, a.s. z týchto údajov nemohla mať vedomosť o jej príjmoch. Keďže neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, predžalobnú upomienku ako aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti treba považovať za neplatné právne úkony, a preto žalobca nepreukázal existenciu výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zároveň keďže v čase postúpenia pohľadávky ešte nenastala konečná splatnosť úveru, došlo k postúpeniu tzv. živého úveru, čo je v rozpore s ustanovením § 17 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a preto aj zmluva o postúpení pohľadávky je neplatný právny úkon. Žalobca tak nie je aktívne vecne legitimovaný. Zároveň žalovaná vo svojom vyjadrení poukázala na rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Súd na základe nesporných skutkových tvrdení, resp. listinných dôkazov predložených stranami sporu zistil nasledovný skutkový stav:

5. Medzi stranami sporu je nesporné (žalobca toto tvrdil a žalovaná tieto skutkové tvrdenia nepoprela), že VÚB, a.s. poskytla žalovanej na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 11.12.2018 č. úverového účtu XXXXXXXXXXXX a reg. č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX úver vo výške 5.000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť formou zmluvne dojednaných mesačných splátok s tým, že zmluva bola uzatvorená elektronicky prostriedkami diaľkovej komunikácie. Je nesporné, že žalovaná mesačné splátky neuhrádzala riadne a včas, preto VÚB, a.s. vyzvala žalovanú na úhradu omeškaných splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti. Keďže žalovaná splátky nezaplatila, VÚB, a.s. vyhlásila ku dňu 20.11.2019 predčasnú splatnosť úveru.

6. Zo žiadosti o VÚB pôžičku má súd za preukázané, že okrem osobných údajov (meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, štátnej príslušnosti, rodinného stavu, vzdelania a poistenia, adresy trvalého bydliska a kontaktných údajov) v časti „Zamestnanie a finančná situácia žiadateľa“ vyplývajú len informácie týkajúce názvu zamestnávateľa, že žalovaná je u zamestnávateľa D. F. G.. G. A. zamestnaná od 09/2018 na trvalý pracovný pomer ako prevádzkový pracovník v službách a obchode. Údaje ohľadom jej príjmov a výdavkov z tohto listinného dôkazu nevyplývajú.

7. Zo Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX má súd za preukázané, že túto zmluvu uzavrela VÚB, a.s. ako veriteľ so žalovanou ako dlžníčkou, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 5.000 eur s dátumom prvej splátky 11.01.2019, s dobou určitou na 96 mesiacov, s výškou splátky 92,35 eur. Súčasťou zmluvy sú Všeobecné obchodné podmienky VÚB, a.s.

na poskytovanie spotrebiteľských úverov fyzickým osobám – občanom, kde v čl. VIII, bod 1 písm. b) je zakotvené právo VÚB, a.s. zosplatiť úver v prípade, že sa dlžník dostane do omeškania s úhradou jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace.

8. Z preloženého listinného dôkazu – Dáta dopytu na informačný systém SRBI vyplýva, že žalovaná ku dňu 09.12.2018 mala 4 existujúce kontrakty, kde splácala mesačné splátky spolu vo výške 416,- eur.

9. Z listinného dôkazu „Detaily procesu“ vyplýva, že žalovaná dňa 09.12.2018 žiadala o spotrebný úver vo výške 5.000,- eur, pričom veriteľ o žalovanej zistil osobné údaje, rodinný stav – rozvedená, zamestnanie – D. F. G., G. s dátumom zamestnania od 01.09.2018. V časti Mesačné príjmy a výdavky nie je pri položkách Akceptovaný hlavný príjem, vedľajší príjem, hrubý príjem, čistý mesačný príjem domácnosti, plat automaticky posielaný na účet uvedený žiaden údaj; pri položke výdavky je uvedená suma 424,20 eur (čo je suma, ktorá predstavuje súčet týchto položiek: splátky spotrebného úveru 144 eur + splátka hypotekárneho úveru 223 eur, splátka kontokorentov a kreditných kariet 57,90 eur), fixné výdavky (rodinné výdavky, vyživované osoby) vo výške 205,07 eur, obraty na účte za obdobie 06-11/2018, pričom v mesiaci 06/2018 mala obrat vo výške 111,05 eur, v mesiaci 07/2018 vo výške 75,77 eur, v mesiaci 08/2018 vo výške 147,44 eur, v mesiaci 09/2018 vo výške 23,68 eur, v mesiaci 10/2018 vo výške 298,68 eur a v mesiaci 11/2018 vo výške 287,01 eur.

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, (1) Spotrebitel'skou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebitel'ských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebitel'skej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebitel'skej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebitel'skej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

14. Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, (1) Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. (2) S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

15. Podľa § 525 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, (1) Postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. (2) Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

16. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z.z v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, sa na účely tohto zákona rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebitel'ský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebitel'skom

úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

19. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

20. Podľa § 7 ods. 16 písm. b) zákona č. 129/2010 z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, Veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretné a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

21. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

22. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, Práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

23. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi VÚB, a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom došlo k uzatvoreniu a realizácii záväzkového vzťahu - Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 09.12.2018, a to v zmysle § 497 Obchodného zákonníka. Uvedená zmluva je vzhľadom na povahu účastníkov právneho vzťahu spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zároveň i zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. Zmluvou VÚB, a.s. v rámci predmetu svojej činnosti poskytla žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalovaná sa tieto zaviazala vrátiť aj s úrokmi tak, že ich bude splácať v pravidelných mesačných splátkach. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. V prejednávanej veci ide jednoznačne o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe čoho je potrebné aplikovať aj ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z..

24. Žalobca podal žalobu dôvodiac, že je právnym nástupcom VÚB, a.s., na základe postúpenia pohľadávky. Súd preto skúmal, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z VÚB, a.s. na žalobcu, t. j. či žalobca má aktívnu vecnú legitimáciu. Je nesporné, že Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 09.12.2018 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vzťahuje sa na ňu zákon č. 129/2010 Z. z..

25. Z ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že veriteľ môže postúpiť pohľadávku voči spotrebiteľovi len ak sú kumulatívne splnené zákonom stanovené podmienky, pričom jednou z nich je, že sa postupuje pohľadávka po termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnosť pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zo zmluvy uzavretej medzi VÚB bankou, a.s. a žalovanou bol dojednaný termín konečnej splatnosti 11.12.2026. K postúpeniu pohľadávky z banky na žalobcu malo dôjsť dňa 14.9.2021, t. j. k postúpeniu pohľadávky malo dôjsť ešte pred dátumom konečnej splatnosti úveru. Postúpenie pohľadávky z tohto úveru tak prichádzalo do úvahy iba v prípade, že pohľadávka z predmetného úveru by sa stala splatnou pred termínom splatnosti. Podľa citovaného ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za takéto hrubé porušenie sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania jeho schopnosti splácania úveru.

26. Je teda zrejmé, že pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere titulom postúpenia pohľadávky, musí v konaní preukázať, že pri uzatvorení danej zmluvy, ale i následne v priebehu jej trvania a samozrejme aj pri postúpení pohľadávky boli splnené všetky podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, teda Občiansky zákonník, zákon o spotrebiteľských úveroch, zákon o bankách a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby preukázal, že schopnosť žalovanej splácať úver VÚB, a.s. náležite skúmala, a teda si splnila povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

27. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Pre naplnenie podmienok uvedených v ustanovení § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nepostačuje len formálne zistenie základných informácií o výške príjmov a výdavkov spotrebiteľa, ale aj ich preukázanie a odborné posúdenie. Ak by pre splnenie zákonnej podmienky „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ postačovalo len uvedenie výšky príjmov a výdavkov na splácanie úverov spotrebiteľa, bez ich náležitého preukázania a vyhodnotenia, nedošlo by k naplneniu účelu tohto ustanovenia, ktorým je predchádzanie vzniku spotrebiteľskej insolventnosti (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoCsp/1/2023 zo dňa 25.07.2023).

28. Veriteľ v zmysle ustanovení § 7 a § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch je povinný posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

29. V súvislosti so skúmaním bonity žalovanej žalobca poukázal na listiny VÚB, a.s. pripojené k žalobe, z ktorých má vyplývať, že pred uzatvorením zmluvy žalovaná poskytla VÚB, a.s. informácie o svojom zamestnaní, výške príjmu, o svojich záväzkoch a ďalšie potrebné informácie. Pokiaľ žalobca mal na mysli žiadosť o VÚB pôžičku (pretože z iných listín pripojených k žalobe nevyplývajú skutočnosti, ktoré by dávali aký-taký obraz o finančnej situácii žalovanej), súd dáva do pozornosti, že z uvedeného listinného dôkazu okrem osobných údajov (meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, štátnej príslušnosti, rodinného stavu, vzdelania a poistenia, adresy trvalého bydliska a kontaktných údajov) v časti „Zamestnanie a finančná situácia žiadateľa“ vyplývajú len informácie týkajúce názvu zamestnávateľa, že žalovaná je u zamestnávateľa D. F. G.. G. A. zamestnaná od 09/2018 na trvalý pracovný pomer ako prevádzkový pracovník v službách a obchode. Údaje ohľadom jej príjmov a výdavkov z tohto listinného dôkazu nevyplývajú. Žalobca ďalej tvrdil, že za účelom zisťovania bonity bol zo strany VÚB, a.s. zasielaný dopyt na informačný systém SRBI (Spoločný register bankových informácií) o čom predložil aj listinný dôkaz „Dáta dopytu“. Z uvedeného listinného dôkazu je zrejmé, že žalovaná v čase, keď žiadala o poskytnutie úveru splácala 4 úvery v celkovej výške 416,-

eur (splátky úverov a kreditnej karty). Z listinného dôkazu „Detaily procesu“ nevyplýva, že by žalobca zisťoval a následne preveroval príjem žalovanej. Výšku výdavkov (mimo splátok úverov) však VÚB, a.s. nezisťovala vôbec, keď absentuje nielenže akýkoľvek dôkaz o preverovaní výdavkov žalovanej na jej základné životné potreby ako sú napr. náklady na bývanie, stravu, energie, cestovné do práce, telefón, náklady na zdravotnú starostlivosť, teda na také základné odôvodnené potreby, ktoré musí vynakladať v priemere za mesiac, ale ako to vyplýva z listiny Detaily procesu, tieto výdavky neboli od žalovanej zo strany banky zrejme ani zisťované, keďže sa v tejto listine žiadne takéto údaje nenachádzajú.

30. Bez toho, aby VÚB, a.s. skúmala aj tieto aspekty, t. j. skutočné výdavky žalovanej, nemohla si banka utvoriť reálny obraz o celkovej finančnej situácii žalovanej, ktorý je potrebný pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh z predmetnej zmluvy. V časti Mesačné príjmy a výdavky, Výdavky sa síce nachádza údaj o fixných výdavkoch /rodinné výdavky, vyživované osoby/, avšak suma 205,07 eur predstavuje sumu životného minima od 01.07.2018. Súd dodáva, že každý potenciálny klient – žiadateľ o úver je vysoko individuálny, má rôzne potreby a z toho vyplývajúcu rôznu výšku výdavkov potrebných na uspokojenie týchto svojich potrieb (napr. iné výdavky na bývanie budú v prípade prenajatého bytu alebo domu, iné v prípade vlastného bytu alebo domu, niekto má pravidelne mesačne výdavky v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou a niekto nie a pod.), preto podľa názoru súdu veriteľ musí prihliadnúť na individuálne náklady každého potenciálneho klienta a skúmať jeho reálne výdavky. Nemožno sa uspokojiť s tým, že ako výšku výdavkov banka vezme do úvahy výšku životného minima v tom-ktorom roku, ktorá výška životného minima napokon ani v roku 2018 nemohla byť dostačujúca na to, aby reálne pokryla aspoň výdavky na bývanie a stravu jednej osoby.

31. Ako už bolo uvedené vyššie, zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, vychádzajúc z jeho znenia, skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, teda vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti dodávateľa, pri ktorom sa nemožno uspokojiť s formalistickým prístupom spočívajúcim v dopyte v úverovom registri, či v určení výdavkov na uspokojenie životných potrieb výlučne vo výške životného minima, a tiež bez preukázania získavania informácií o relevantných skutočnostiach a ich následnej analýzy a vyhodnotenia, ktorú reálnu činnosť žalobca nepreukázal. Za týchto okolností má súd za to, že VÚB, a.s. nekonala s odbornou starostlivosťou tak, ako jej to ukladá ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., ale naopak, svoje povinnosti porušila, keď riadne neskúmala najmä príjmy a výdavky žalovanej, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z. z., t. j. že predmetná banka nebola oprávnená vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Súd teda konštatuje, že v súdnej veci nedošlo k riadnemu zosplateniu úveru.

32. Spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy a po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom na platné postúpenie pohľadávky bank. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Citované ustanovenie oprávňuje banku postúpiť na iný subjekt len peňažný záväzok, s ktorým je dlžník v omeškaní a nemôže postúpiť pohľadávku, ktorá ešte nebola splatná. VÚB, a.s. teda nemohla postúpiť na žalobcu tzv. „živý úver“. Pokiaľ teda postúpila pohľadávku na žalobcu, konala tak v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nie je v súdnej veci aktívne vecne legitimovaný, preto súd žalobu zamietol (obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoCsp/4/2021 zo dňa 31.03.2021).

33. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná je vzhľadom ku skutočnosti, že žaloba bola zamietnutá, v konaní v celom rozsahu úspešná, preto jej prislúcha nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O konkrétnej výške náhrady trov konania rozhodne tunajší súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, ktoré sa podáva na Okresnom súde Trenčín v jednom vyhotovení.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis, §127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).